

ЮБИЛЕИ

УДК 001.32:617.3](477)(09)"1919/2019"

DOI: <http://dx.doi.org/10.15674/0030-59872019297-98>**Державній установі «Інститут травматології та ортопедії
Національної академії медичних наук України» 100 років**

У 2019 році ДУ «Інститут травматології та ортопедії Національної академії медичних наук України» святкує 100-річний ювілей. Це визначна подія, що знаменує важливий етап становлення та розвитку ортопедії й травматології на теренах нашої держави.

Історія закладу формувалася в період розбудови української державності, медичної науки й освіти 100 років тому. У Києві 6 червня 1919 року було відкрито установу із лікування ортопедичних хворих, яку назвали «Будинок калічної дитини» Наркомздраву України (рис. 1). Залежно від завдань і напряму науково-практичної діяльності назва інституту неодноразово змінювалася, із 2000 року — це Державна установа «Інститут травматології та ортопедії Національної академії медичних наук України» (рис. 2).

За роки існування інститут очолювали такі видатні вчені-організатори: І. О. Фрумін, О. С. Затонська, Г. П. Скосогоренко, М. О. Воробйов, М. О. Дудко, І. П. Алексеєнко, К. М. Клімов, Н. М. Мусієнко, Є. П. Меженіна, І. В. Шумада, а з 1989 року і дотепер установою керує академік НАМН України професор Гайко Г. В.

Колектив закладу прагне йти в ногу з часом, тому однією з найважливіших складових нашої повсякденної діяльності є модернізація підготовки фахівців. За період функціонування нами було отримано й запроваджено вагомі наукові здобутки щодо проблем вроджених і набутих де-

формацій кісток і суглобів, кістково-суглобового туберкульозу, травм і їхніх наслідків, вогнепального, післятравматичного і гематогенного остеомиєліту, заготівлі й використання кістково-хрящових трансплантатів, дегенеративно-дистрофічних уражень суглобів і хребта, репаративної регенерації кісткової тканини, ревматоїдного поліартриту, медичної реабілітації. Сучасне медичне забезпечення, упровадження новітніх методик і технологій, адаптація світового досвіду дозволили значно покращити розроблені та впроваджені в клінічну практику засоби і технології стабільно-функціонального остеосинтезу, ендопротезування суглобів, реконструктивно-відновних операцій у разі вроджених і набутих деформацій опорно-рухової системи, тканинної та клітинної терапії за умов розладів репаративної регенерації, мікрохірургічні методи в лікуванні тяжких наслідків травм із дефектами нервів, м'яких тканин і кісток, реабілітації хворих, заходи з організації ортопедо-травматологічної допомоги в Україні.

Сьогодні Інститут травматології та ортопедії Національної академії медичних наук України — одна з головних профільних установ нашої країни. У державній установі працює 704 співробітника, серед них 85 науковців, у тому числі 28 докторів (1 академік, 1 член-кореспондент, 13 професорів) і 62 кандидати медичних наук, 4 — заслужені діячі науки, 17 заслужених лікарів України.

Рис. 1. Загальний вигляд парадної частини маєтку початку ХХ століття, в якому з 1952 року розміщується інститут

Рис. 2. Фото ДУ «Інститут травматології та ортопедії Академії медичних наук України», 2019 р.

В інституті працює 10 клінічних підрозділів на 400 ліжок і 7 лабораторій, щороку надають спеціалізовану допомогу 4 500 хворим, яким виконують понад 8 000 складних реконструктивно-відновних операцій. У поліклінічному відділенні щорічно отримують кваліфіковану консультативну допомогу понад 30 тис. пацієнтів.

Суспільне визнання інституту формується високим рівнем професійності колективу, за успіхи в розвитку медичної науки та підготовку висококваліфікованих кадрів нагороджено Почесною грамотою Президії Верховної Ради України; за досягнення у вивченні актуальних проблем травматології та ортопедії видатні вчені інституту (К. М. Клімов, Є. Т. Склярєнко, К. С. Терновий, О. Е. Міхневич, В. П. Данькевич, І. В. Шумада, Г. В. Гайко, О. І. Рибачук, С. С. Страфун, І. М. Курінний) удостоєні звання лауреатів Державної премії в галузі науки і техніки.

Значний внесок у становлення інституту як спеціалізованого закладу з організації та розвитку травматолого-ортопедичної науки та підготовки кадрів у різні роки зробила плеяда таких відомих вчених та організаторів охорони здоров'я, як: І. О. Фрумін, О. С. Затонська, І. П. Алексєнко, К. М. Клімов, О. Г. Єлецький, Г. Є. Фрумїна, Б. К. Бабич, Б. С. Куценко, З. М. Шнейдеров, М. О. Воробйов, Г. Л. Ємець, В. П. Захаржевський, А. Х. Озеров, Г. Т. Лихвар, М. К. Панченко, В. О. Яралов-Яраланц, Ф. Р. Богданов, І. Г. Талько, О. О. Бухтіаров, О. І. Рибачук, О. Я. Сулова, В. І. Стецула, І. Г. Антонюк, В. Я. Фіщенко, А. П. Кризь-Пугач, А. Т. Бруско й інші.

Сьогодні на базі установи успішно функціонують вчена рада та республіканська проблемна комісія, з 1969 року — спеціалізована вчена рада з розгляду кандидатських і докторських дисертацій, на засіданнях якої захищено 497 дисертацій (126 докторських і 371 кандидатська). Завдяки їхньої дієвості та результативності вдалося значно покращити наш науковий потенціал.

Із 1999 року при інституті видається фаховий журнал «Вісник ортопедії, травматології та протезування». За результатами наукових досліджень співробітниками установи опубліковано в періодичній пресі понад 8 500 наукових статей, видано понад 200 монографій і посібників, 180 методичних рекомендацій, 140 інформаційних листів, отримано 340 авторських свідоцтв і патентів на винаходи та корисні моделі.

Важливим досягненням потужної команди ортопедів-травматологів, реабілітологів із надання кваліфікованої допомоги пацієнтам є використання інноваційних технологій, нових матеріалів, діагностичного обладнання, на основі яких створюються передові оригінальні методи лікування (ендопротезування суглобів, артроскопія, мікрочірургія, остеосинтез). Актуальними є: травма з медициною катастроф і воєнною медициною, артрологія, немедикаментозні та медикаментозні методи профілактики і лікування опорно-рухової системи, вертебрологія, артрологія, дитяча ортопедія, травматизм.

Співробітники інституту гідно його представляють у міжнародних організаціях і комітетах: 5 науковців є членами AAOS, 8 — SICOT, 4 — ISAKOS, 1 — ESETS, 1 — EFNS. Саме тому наполеглива й натхненна праця всього колективу спрямована на те, щоб забезпечити ефективну допомогу компетентних лікарів.

Сьогодні ДУ «Інститут травматології та ортопедії Національної академії медичних наук України» є одним із провідних закладів вітчизняної та світової медицини, який завдяки значному кадровому та науковому потенціалу, продовжує вирішувати актуальні проблеми нашої галузі.

Щиро вітаємо весь колектив інституту з нагоди сторіччя! Бажаємо невичерпного натхнення, значних наукових досягнень й успішного їхнього запровадження у практичну діяльність пересічних лікарів, адже щасливий той, хто працює на благо нашої України!

С. О. Безрученко

*ДУ «Інститут патології хребта та суглобів ім. проф. М. І. Ситенка НАМН України»
ВГО «Українська асоціація ортопедів-травматологів»
Редакція журналу «Ортопедия, травматология и протезирование»*